

First Year B.A./B.Com. Examination, May/June 2010
(Revised SIM Scheme) (D.E.)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – I) (Group – I)
Poetry, Prose and Grammar

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

1. a) ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay about the date and works of Mahakavi Kalidasa.

8

ಅಥವಾ/OR

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನನ್ನು ವಿಹಾರಯಾತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಮಹಾರಾಜನು ಯಾವ ಯಾವ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

What arrangements were made by the king to send Siddhartha for a pleasure trip ? Explain.

- b) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** :

8

- 1) सुभाषितानि ।
- 2) कालिदासस्य विनयः ।
- 3) मेघप्रतिसन्देश काव्यम् ।
- 4) काश्मीर वर्णनम् ।

2. a) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ :

Translate and explain **any two** :

8

- 1) न देवा दण्डमादाय रक्षन्ति पशुपालवत् ।
यं हि रक्षितुमिच्छन्ति सद्बुध्या योजयन्ति तम् ॥
- 2) लौकिकानां हि साधूनामर्थं वागनुवर्तते ।
ऋषीणां पुनराद्यानां वाचमर्थोऽनुधावति ॥

3) आकारसदृशप्रज्ञः प्रज्ञया सदृशागमः ।

आगमैः सदृशारम्भः आरम्भसदृशोदयः ॥

4) ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौः त्यागे श्लाघाविपर्ययः ।

गुणा गुणानुबन्धित्वात् तस्य सप्रसवा इव ॥

b) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ :

Annotate **any two** :

8

1) बोद्धारो मत्सरग्रस्ताः ।

2) अप्यर्थकामौ तस्यास्तां धर्म एव मनीषिणः ।

3) जनापवादाद् भजेद् भीतिम् ।

4) श्रीकण्ठेशं कलय कपिलाकौण्डिनीसङ्गमस्थम् ।

3. a) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :

Answer **any two** questions :

20

1) 'ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ-ಪಾಪಬುದ್ಧಿ' ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

Write the story of 'Dharmabuddhi-Papabuddhi' in brief and tell its moral.

2) ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನು ತನ್ನ ವೃದ್ಧ ತಂದೆತಾಯಿಯರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

How did Pushpodbhava unite his parents ? Explain.

3) 'ಶುಕನಾಸೋಪದೇಶ'ವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Summarise the S'ukanasopades'a.

4) ಧ್ರುವನ ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Write shortly the 'Dhruva's Taponistha'.

b) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** :

10

1) पञ्चतन्त्रम् ।

2) महाभारतम् ।

3) सुरसा तथा मैनाकः ।

4) तानसेनः तथा बीरबलः ।

4. संस्कृतभाषायाम् द्वयोः लघुटिप्पणीः लिखत :

10

- 1) रमेशः ।
- 2) दिल्ली नगरी ।
- 3) हनूमान् ।
- 4) व्यासः ।

5. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿರಿ :

Translate into **English** :

10

वीरमहेन्द्रो नाम कश्चिद्राजा बभूव । तस्य समीपे बहवो विद्वांसोऽवर्तन्त । तेषु भर्जुः तर्के व्याकरणे शास्त्रेष्वन्येषु च विशारद आसीत् । परन्तु लौकिके व्यवहारे अत्यर्थमकुशलो बभूव । इतरे सर्वेऽपि विद्वांसः शास्त्रेष्वनिष्णाता अपि लौकिकं व्यवहारं सम्यगजानन् । अतः शास्त्रज्ञवदेव राज्ञा सह सर्वदा भाषमाणा अभवन् । भर्जुः अतीव सात्विकः राज्ञा पृष्टस्य केवलं प्रतिवचनमददात् । वृथा न किञ्चिदप्यभाषत । सर्वेषु शास्त्रेषु निष्णाततया भर्जुः सर्वेषां विदुषां महिष्ठ इति विदित्वा तस्मिन् राजा महतीं प्रीतिमदर्शयत् ।

6. ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :

Answer **any four** of the following :

8

- a) 'हरि' ಅಥವಾ 'गुरु' ಶಬ್ದದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
Decline 'हरि' or 'गुरु' in all cases.
  - b) 'वद्' ಧಾತುವಿನ ಲೋಡ್ ಲಕಾರ ಅಥವಾ 'लिख्' ಧಾತುವಿನ ಲಙ್ ಲಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
Conjugate fully 'वद्' in ಲೋಡ್ ಲಕಾರ or 'लिख्' in ಲಙ್ ಲಕಾರ ।
  - c) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡರ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಶೇಷ ತಿಳಿಸಿರಿ :
Write grammatical peculiarities of **any two** :
- 1) अलं कार्येण ।
  - 2) देवाय नमः ।
  - 3) परितः कृष्णम् ।
  - 4) महाराजः ।

d) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂಧಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ :

Split and name **any two** Sandhis :

- 1) रमेशः ।
- 2) तत्रैव ।
- 3) अप्यत्र ।
- 4) वागीशः ।

e) ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿರಿ :

Give an example to **any one** Alankara :

- 1) उपमा ।
- 2) रूपकम् ।
- 3) उत्प्रेक्षा ।

f) ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಸರಿಯಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರಿ :

Fill up the blanks with appropriate forms of the words given in the brackets :

- 1) पार्वती _____ पत्नी । (शिव)
- 2) पुरा दशरथो नाम राजा _____ (भू धातोः लिट्)
